

TÁJÉKOZTATÓ

a 2019. évben hatályos, mezőgazdasági termelést érintő időjárési és más természeti kockázatok kezelését szolgáló agrárkár-enyhítési rendszer főbb jellemzőiről

- **Jogsabályi háttér**

A mezőgazdasági termelést érintő időjárési és más természeti kockázatok kezeléséről szóló 2011. évi CLXVIII. törvény (a továbbiakban: Mkk. tv.), továbbá a kárenyhítési hozzájárulás megfizetésével, valamint a kárenyhítő juttatás igénybevételével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 27/2014. (XI. 25.) FM rendelet (a továbbiakban: vhr.) teremti meg az **agrárkár-enyhítési rendszer** jogszabályi alapját.

- **Az agrárkár-enyhítési rendszer jellemzői**

Az **agrárkár-enyhítési rendszerben** kezelt elemi károk köre: **téli fagy, tavaszi fagy, őszi fagy, aszály, mezőgazdasági árvíz, belvíz, felhőszakadás, vihar és a jégeső** okozta károk is kockázati tényezők. Az agrárkár-enyhítési rendszer kizárólag **a termelők megalapozott káraitra nyújt részbeni ellentételezést**, ezért az agrárkár-enyhítési rendszerben a termelő akkor jogosult kárenyhítő juttatásra (támogatásra), ha a növénykultúrában üzemi szinten mezőgazdasági kár következett be, tehát a **hozamcsökkenés** (a kipusztult növényállomány illetve természsökkenés) meghaladta a **30%-ot**, továbbá a **hozamérték-csökkenés** (a károsodás miatti termelési érték csökkenés) a károsodott kultúrák vonatkozásában meghaladta a **15%-os** mértéket. A hozamcsökkenés megállapításához szolgáló referencia hozam kapcsán az elmúlt 5 év hozamait figyelembe véve – a legmagasabb és legalacsonyabb hozamot tartalmazó 2 év elhagyásával – képzett három éves átlaghozamot kell figyelembe venni. A saját termelési eredményeket kizárólag abban az esetben lehet megyei (vagy ennek hiányában országos) átlaghozam adatokkal helyettesíteni, amennyiben a termelő saját gazdaságában nem termesztette az adott növényt az adott termelési időszakban.

Az agrárkár-enyhítési rendszernek **kötelezően tagja** az a termelő, aki egységes kérelmet nyújt be a Magyar Államkincstárhoz (Kincstár), és az egységes kérelemben feltüntetett, használt termőföldterület nagysága eléri, vagy meghaladja

- **ültetvényeknél az 1 hektárt,**
- **szántóföldi zöldségtermelésnél az 5 hektárt,**
- **egyéb szántóföldi növény termesztése esetében a 10 hektárt,**
- **szántóföldi zöldség termelésénél + ültetvénynél az 5 hektárt, vagy**
- **együttesen (ültetvénynél + szántóföldi zöldségnél + egyéb szántóföldi művelésnél), a 10 hektárt.**

A fenti területméretnél **kisebb** földterületen gazdálkodó termelő **önkéntesen**, az egységes kérelemben megtett külön nyilatkozattal – 3 év folyamatos tagságot vállalva – csatlakozhat az agrárkár-enyhítési rendszerhez.

Az agrárkár-enyhítési rendszerben tag mezőgazdasági termelő **kárenyhítési hozzájárulást fizet és kárenyhítő juttatásra szerezhet jogosultságot**. A befizetett termelői kárenyhítési hozzájárulást az állam legalább ugyanakkora összeggel egészíti ki.

A tárgyévi kárenyhítési hozzájárulás fizetési kötelezettség összegének megállapítására az egységes kérelemre vonatkozó „szankciós benyújtási időszak” utolsó napján, tehát **az idei évben 2019. június 11. napján** aktuálisan bejelentett területadatok alapján kerül sor. Ezt követően nincs lehetőség a tárgyévi kárenyhítési hozzájárulás összegének módosítására, még az egységes kérelem módosítása, vagy részleges visszavonása esetén sem.

- Az éves kárenyhítési hozzájárulás mértéke:
 - ültetvénytüvelésre szolgáló terület esetén 3000 Ft/ha;
 - szántófüldi zöldség termesztésére szolgáló terület esetén 3000 Ft/ha;
 - egyéb szántófüldi növény termesztésére szolgáló terület esetén 1000 Ft/ha.

A **kárenyhítési hozzájárulás**-fizetési kötelezettségéről a Kincstár **július 31-éig** határozatban értesíti a mezőgazdasági termelőt, aki a **hozzájárulás összegét szeptember 15-ig beérkezőleg köteles maradéktalanul megfizetni**. Továbbra is fontos, hogy **ez a határidő nem a banki átutalási megbízás megadásának vagy az átutalásnak az időpontjára vonatkozik, hanem a megfizetett összeg Kincstárhoz történő beérkezésére**. Az átutalást ezért célszerű legkésőbb a határidőt megelőző munkanapon elindítani. A **kárenyhítési hozzájárulás** befizetésének elmaradása vagy a határidőn túli befizetés a kárenyhítő juttatás igénybevételére vonatkozó jogosultság elvesztését eredményezi, függetlenül attól, hogy a termelő használatában levő termőfüldön található növénykultúra igazoltan károsodott-e, vagy sem!

Az adott kárenyhítési évben bekövetkezett **mezőgazdasági káresemények bejelentésére 15 nap** áll a mezőgazdasági termelő rendelkezésére. Ha a mezőgazdasági káresemény tárgyév április 1-je után következik be és a kárbejelentésre nyitva álló 15 napos határidő az egységes kérelem szankciómentes benyújtására nyitva álló időszakban telik le, akkor – a 15 napos határidőtől eltérően – a kárbejelentés az egységes kérelem szankciómentes benyújtására előírt határidő utolsó napjáig tehető meg. Ezen határidő elmulasztása esetén, illetve a kárbejelentésre az agrárkár-megállapító szerv által hozott pozitív döntés hiányában a kárenyhítő juttatás iránti kérelem elutasításra kerül. A kárbejelentést a Kincstár által erre a célra rendelkezésre bocsátott elektronikus felületen lehet megtenni, amelyet a károsodással érintett terület szerint illetékes, megyei kormányhivatal földművelésügyi igazgatási hatáskörben eljáró megyeszékhely szerinti járási hivatala (agrárkár-megállapító szerv) bírál el.

A **kárenyhítő juttatás iránti igényét** a mezőgazdasági termelő **tárgyév november 30-ig** nyújthatja be a Kincstár által erre a célra rendelkezésre bocsátott elektronikus felületen. A kérelemben feltüntetett adatok megalapozottságát az **agrárkár-megállapító szerv** bírálja el.

Fontos, hogy az egyébként járó kárenyhítő juttatás teljes összegére azon termelő lesz jogosult, aki az **üzemi szintű referencia hozamértéknek legalább felére és az adott növénykultúrára jellemző** mezőgazdasági káreseményre kiterjedő mezőgazdasági biztosítási szerződéssel rendelkezik. Ezt a mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer II. pillére szerinti, díjtámogatott mezőgazdasági biztosítással is és egyéb piaci biztosítással is teljesítheti a termelő. Ennek hiányában az uniós szabályok alapján az egyébként járó kárenyhítő juttatás felére jogosult a termelő.

- **Kifizetés**

A Kincstár a tárgyévet követő év március 31-éig határozatban értesíti a mezőgazdasági termelőt a kárenyhítő juttatás iránti igénye alapján megállapított kárenyhítő juttatás mértékéről és teljesíti a kifizetéseket.

Újdonságok a 2019. kárenyhítési évtől

A szaporítóanyag célú, illetve fóliás termesztés esetén bekövetkezett káresemények minden esetben helyszíni ellenőrzésre kerülnek az agrárkár-megállapító szerv által. Csak abban az esetben kerül szaporítóanyag, illetve fóliás kultúraként elismerésre az adott kultúra a kárenyhítési rendszerben, ha azt az agrárkár-megállapító szerv annak minősítette.

A vetőmagcélra termesztett növények esetében a termelőnek be kell jelentenie a szaporítóanyag célú termesztést a NÉBIH-hez. Ennek hiányában a kárenyhítési rendszer keretében szaporító anyag célú termesztésre nem nyújtható be kárenyhítő juttatás iránti kérelem és a kárenyhítő juttatás számítása az alaplővény adatai alapján történik.

Kárenyhítés kapcsán további változás a fóliás termesztés esetében az, hogy az idei évtől az EK fogalomtárban szereplő „termesztő berendezésben termesztett növény” meghatározását kell alkalmazni és ennek értelmében a talaj fóliatakarása és a fóliaalagút használata nem megengedett.